

V Bruselu dne 26.11.2019
COM(2019) 604 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Výroční zpráva z roku 2019
o provádění nástrojů Evropské unie pro financování vnější činnosti v roce 2018**

{SWD(2019) 409 final}

Globální závazky

V reakci na dlouhotrvající konflikty po celém světě, strategické rozbroje mezi světovými mocnostmi, změnu klimatu a digitální transformaci našich společností se EU snažila najít mnohostranná řešení společných problémů. V průběhu roku 2018 využila veškeré politické nástroje, které má k dispozici, včetně opatření v oblasti diplomacie, bezpečnosti, obchodu, vývoje a humanitární pomoci, aby zajistila mírumilovnější, udržitelnější a bohatší budoucnost.

EU podporuje dialog o hodnotách a globálních výzvách s klíčovými partnery po celém světě. Mezi klíčové prvky všech politik EU patří mír a bezpečnost, lidská práva, rovnost žen a mužů a podpora žen. Tato zpráva podává přehled o výdajích EU na mezinárodní rozvoj, humanitární pomoc, zahraniční politiku a rozšíření v roce 2018¹ a ukazuje, jak EU coby největší světový obchodní blok a dárcce pomoci zlepšila milióny životů ve více než 120 zemích.

V roce 2018 investovala EU do oficiální rozvojové pomoci 74,4 miliardy EUR, přičemž 13,2 miliardy EUR bylo spravováno Evropskou komisí. To je více než zbytek světa dohromady a jde o částku představující více než polovinu veškeré pomoci poskytnuté celosvětově.

EU jako silný hráč na celosvětové scéně

EU pokračovala v provádění své globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky a posilovala přitom obranu a bezpečnost Unie a jejích členských států.

V rámci své celosvětové mise nyní EU klade větší důraz na odbornou přípravu a odborné znalosti v návaznosti na zastřešující proces budování kapacit. V rámci tohoto přístupu byly do misí EU ve Středoafričské republice, Mali a Somálsku začleněny první iniciativy budování kapacit na podporu bezpečnosti a rozvoje. Bylo vynaloženo 8 miliard EUR na podporu stability v oblasti Sahelu. EU a předsednictvo skupiny G5 Sahel v Nigeru uspořádalo v únoru konferenci zemí skupiny G5 Sahel, která byla milníkem v přípravě společných sil zaměřených na řešení výzev včetně terorismu, organizovaného zločinu, změny klimatu a demografického růstu.

EU podpořila kybernetickou bezpečnost a konektivitu vytvořením panelu Global Tech Panel², který pomáhá dohodnout se na společných řešeních výzev, které přináší technologie.

Strategie Komise pro západní Balkán z roku 2018³, která byla zveřejněna v únoru, přinesla zásadní impuls pro cestu tohoto regionu do Evropy.

Došlo k významnému pokroku směrem k dosažení milníků Pařížské dohody, Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030, dohody o íránském jaderném programu a globálního paktu OSN o migraci. EU rovněž zaujala vůdčí úlohu v prosazování volného a spravedlivého obchodu a v podpoře reformy Světové obchodní organizace.

¹ Hlavní nástroje, kterým se tato zpráva věnuje: Evropský rozvojový fond (ERF), nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI), evropský nástroj sousedství (ENI), nástroj předvstupní pomoci (NPP II), nástroj přispívající ke stabilitě a míru (IcSP), evropský nástroj pro demokracii a lidská práva (EIDHR), nástroj partnerství (PI), nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti (INSC), rozhodnutí o Grónsku, humanitární pomoc, společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), makrofinanční pomoc (MFA), Záruční fond pro vnější vztahy (např. vnější úvěrový mandát EIB a úvěrový nástroj Euratomu), Evropský fond pro udržitelný rozvoj (EFSD), civilní ochrana EU, humanitární dobrovolníci EU.

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/62657/global-tech-panel_en

³ Přesvědčivá perspektiva rozšíření pro západní Balkán a větší angažovanost EU v tomto regionu (COM(2018) 65 final).

Vysokou prioritu měla angažovanost v politickém fóru OSN na vysoké úrovni a ve fóru financování pro rozvoj, přičemž EU oznámila obnovení partnerství EU a OSN v oblasti rozvoje. EU rovněž vyjádřila silnou podporu reformám rozvojového systému OSN.

Provádění Agendy 2030 a Evropského konsensu o rozvoji

Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030, která byla v roce 2015 přijata všemi členskými státy OSN, je klíčovým prvkem politiky EU v oblasti mezinárodní spolupráce a rozvoje. Představuje plán pro dosažení míru a prosperity pro lidstvo a celou planetu a zahrnuje sedmnáct cílů udržitelného rozvoje.

Evropský konsensus o rozvoji z roku 2017 představuje společnou vizi a rámec pro opatření rozvojové spolupráce pro EU a její členské státy. Sladuje rozvojovou politiku EU s Agendou 2030. Konsensus přispívá k plnění cílů a dodržování zásad vnější činnosti EU stanovených v Lisabonské smlouvě a podporuje globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky.

Aliance mezi Afrikou a Evropou

V roce 2018 EU vytvořila alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost. Tento krok představuje skokovou změnu pro partnerství EU s Afrikou. Aliance vychází ze závazků přijatých na summitu Africké unie (AU) a EU z roku 2017, které chce naplnit prostřednictvím posilování investic, přilákání většího počtu soukromých investorů, rozšíření obchodu, zlepšení podnikatelského prostředí a podpory vzdělání a dovedností potřebných pro uplatnění na trhu práce. Tato aliance představuje radikální odklon od vztahu dárce-příjemce a posun k rovnocennému partnerství⁴.

Víceletý finanční rámec

V rámci příprav na další víceletý finanční rámec přijala Komise v červnu 2018 svůj návrh na vytvoření nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI). Tento nástroj zjednoduší strukturu vnější činnosti EU a zvýší flexibilitu, soudržnost a účinnost finančních nástrojů. Bude přes něj rovněž směřovat největší podíl financování vnější činnosti EU s rozpočtem ve výši 89,2 miliardy EUR na období 2021–2027. Probíhají jednání s Radou a Evropským parlamentem⁵.

Lepší spolupráce s členskými státy EU

EU a její členské státy spolupracují na přijetí evropské koncepce rozvojové spolupráce v rámci Evropského konsensu o rozvoji a cílů udržitelného rozvoje. Hlavními prvky této spolupráce jsou společné plánování, společné rámce pro výsledky a společné provádění. Do roku 2018 vzniklo 23 společných programových dokumentů, přičemž společné plánování probíhalo v dalších 17 partnerských zemích.

Plán vnějších investic

Plán vnějších investic (EIP) představuje ambiciózní iniciativu k posílení investic napříč Afrikou a regionem sousedství EU, z nichž bude mít prospěch Evropa i partnerské země. Kromě toho má za cíl přispět k cílům udržitelného rozvoje a rozšířit udržitelné veřejné i soukromé investice do hospodářského a sociálního rozvoje se zvláštním zaměřením na důstojnou práci. S příspěvkem ve výši 4,5 miliardy EUR z EU lze očekávat, že EIP dosáhne do roku 2020 stimulace investic až do výše 44 miliard EUR.

⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/factsheet-africaeuropeallianceprogress-18122018_en.pdf

⁵ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

Soudržnost politik ve prospěch rozvoje

EU o cílech rozvojové spolupráce napříč všemi politikami včetně Agendy 2030 uvažuje prostřednictvím postupu „soudržnosti politik ve prospěch rozvoje“. Dochází tak k minimalizaci rozporů a zdvojování mezi politikami při současném zvýšení účinnosti rozvojové spolupráce. Obzvláštní pozornost bude ze strany EU věnována soudržnosti mezi jejími politikami vnějšího rozvoje na jedné straně a průmyslovými politikami a politikami zaměřenými na malé a střední podniky na straně druhé.

Celosvětová působnost

Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky řídí reakci EU na globální výzvy. Tento oddíl ukazuje, jakým způsobem EU posílila svou pozici jednotného a spolehlivého partnera. Rovněž shrnuje, jak EU pracovala na snížení chudoby a zajištění udržitelného rozvoje při současném prosazování demokracie, míru a bezpečnosti.

Afrika

EU a Afrika se soustředily na provádění výstupů summitu AU-EU v roce 2017, přičemž EU podpořila Agendu 2063 Africké unie a hospodářskou integraci tohoto regionu prostřednictvím africké kontinentální zóny volného obchodu (ACFTA). Toho všeho bylo dosaženo díky vzniku aliance mezi Afrikou a Evropou. Zaznamenán byl také pokrok v oblasti podpory mezinárodní správy oceánů a globálního paktu pro životní prostředí, který určí nedostatky v mezinárodním právu životního prostředí a v nástrojích souvisejících s životním prostředím. Na kontinentální, regionální i vnitrostátní úrovni byla podniknuta řada iniciativ (např. konference dárců na podporu přechodu ke stabilnější demokratické vládě).

Pokračovala jednání o obnovení partnerství se skupinou afrických, karibských a tichomořských (AKT) států ve snaze navázat v roce 2020 na dohodu z Cotonou.

Region zemí procesu rozšíření

Strategie Komise pro západní Balkán z února 2018 přinesla zásadní impuls pro cestu tohoto regionu do Evropy a znovu potvrdila budoucnost západního Balkánu coby nedílné součásti EU. Na summitu EU a západního Balkánu konaném v květnu 2018 v Sofii vedoucí představitelé EU znovu potvrdili svou jednoznačnou podporu evropské perspektivě tohoto regionu a partneři ze západního Balkánu se opětovně přihlásili k evropské perspektivě coby jejich jednoznačné strategické volbě. Komise v dubnu 2018 přijala svůj každoroční balíček týkající se rozšíření a doporučila zahájit jednání o přistoupení s Albánií a Severní Makedonií.

Díky nástroji EU pro uprchlíky v Turecku⁶ byli nadále podporováni uprchlíci i hostitelská společenství. První splátka finančních prostředků ve výši 3 miliard EUR je vynakládána na 72 projektů. V roce 2018 začala Komise vyčleňovat další 3 miliardy EUR na období 2018–2019.

⁶ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

Evropské sousedství

EU prostřednictvím evropské politiky sousedství nadále podporovala a posilovala stabilitu, bezpečnost a prosperitu ve svém sousedství a rozvíjela silná partnerství se zeměmi na východ a na jih od svého území.

Na východě v roce 2018 úspěšně pokračovalo plnění 20 cílů pro rok 2020. Pokračuje spolupráce se šesti partnerskými zeměmi⁷, zejména v oblasti reformy soudnictví a zajišťování příznivého prostředí pro občanskou společnost. Gruzie, Moldavsko a Ukrajina pracovaly na provádění svých dohod o přidružení, přičemž Komise přijala jednotný rámec podpory pro Ázerbájdžán (pro roky 2018–2020) a balíček zvláštních opatření pro Bělorusko. Pokračovala humanitární podpora Ukrajiny. Komise rovněž začala provádět komplexní a posílenou dohodu o partnerství mezi EU a Arménií (CEPA) z listopadu 2017.

Na jihu pokračovala EU ve spolupráci se všemi partnerskými zeměmi v prosazování sociálně-ekonomické agendy a zásad právního státu v celém regionu a ve středomořském regionu se zasazovala o regionální integraci. EU rovněž řešila humanitární a politické problémy spojené s různými krizemi, zejména v Sýrii a Libyi. Zahrnovalo to například podporu syrských uprchlíků a hostitelských společenství (zejména v Libanonu, Jordánsku a Turecku) prostřednictvím regionálního svěřenského fondu EU zřízeného v reakci na syřskou krizi. Prostřednictvím části svěřenského fondu EU pro Afriku určené pro oblast severní Afriky přispěla EU k tisícovkám dobrovolných humanitárních návratů a evakuací z Libye, ke specifickým opatřením na ochranu zranitelných osob zasažených konfliktem, jakož i k opatřením pro boj s nelegální migrací. EU a Tunisko schválily strategické priority na období 2018–2020 a EU přijala jednotný rámec podpory pro Alžírsko (na roky 2018–2020). Byly připraveny první návrhy priorit partnerství pro Palestinu a Izrael a akční plány byly prodlouženy o tři roky.

Asie, Střední Asie a Tichomoří

Během setkání Asie-Evropa 2018 vedoucí představitelé schválili zlepšení spolupráce v oblasti obchodu, bezpečnosti a životního prostředí. Znovu také vyjádřili podporu mezinárodnímu řádu založenému na pravidlech a otevřené světové ekonomice.

Střední Asie má špatné spojení s hlavními populačními centry Evropy i Asie a je zde omezený volný tok lidí, zboží, služeb a myšlenek. Zdejší fyzická infrastruktura je obecně nekvalitní a digitální konektivita slabá. Strategie EU pro propojení Evropy a Asie z roku 2018 má za cíl zlepšit konektivitu po celé Střední Asii. Tato strategie přesahuje oblast infrastruktury a zahrnuje kroky k odstranění regulačních překážek bránících pohybu.

EU prokázala své odhodlání k aktivní bezpečnostní přítomnosti a angažovanosti vůči Asii na dvoustranné, regionální i globální úrovni a nadále vyvíjela diplomatické snahy k denuklearizaci Korejské lidové demokratické republiky, a to prostřednictvím jednání s partnery i sankcí. V Myanmaru EU nadále pomáhala rohingyjským uprchlíkům. Podporovala rovněž mírové úsilí v Afghánistánu.

EU podporovala činnosti posilující modrou ekonomiku a ochranu životního prostředí coby součást mořského partnerství mezi Tichomořím a EU, jehož cílem je zvýšit odolnost tichomořských ostrovů vůči změně klimatu.

⁷ Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina.

Latinská Amerika a Karibik

EU, Latinská Amerika a Karibik uspořádaly v červenci 2018 zasedání ministrů a pokračovaly ve své práci na utváření budoucího partnerství v podobě diverzifikovaného modelu zdůrazňujícího obchod, investice, výzkum, inovace, vzdělání, digitální agendu a společné hodnoty. Regionální nástroj EU pro rozvoj v procesu transformace reaguje na výzvy související s rozvojem, kterým čelí země přecházející k vyšším úrovním příjmů.

EU nadále podporovala provádění mírové dohody v Kolumbii, přičemž sledovala socioekonomické a politické prostředí ve Venezuele a vyvíjela značné úsilí o modernizaci dohod o přidružení s Chile a Mexikem. Pracovala rovněž na uzavření dohody o přidružení s Mercosurem.

Environmentální činnost vyvíjená v rámci společného výzkumného prostoru EU-CELAC (Společenství latinskoamerických a karibských států) se zaměřila na spolupráci na přeměně biologického odpadu, na podporu výzkumu pro udržitelná města a na uspořádání příležitostí pro výměnu poznatků mezi vědci.

Cíle udržitelného rozvoje

V průběhu celého roku 2018 EU podporovala provádění Agendy 2030 a jejích cílů, které poskytují společný přístup k rozvojové politice. Následující stránky shrnují příspěvek EU k dosažení cílů udržitelného rozvoje včetně některých významných výsledků činností a partnerství financovaných EU⁸.

Cíl č. 1 Vymýcení chudoby

Extrémní chudoba mizí, ale ne dostatečně rychle. Bez dalekosáhlých politických změn bude roku 2030 v extrémní chudobě i nadále žít 480 milionů lidí.

EU pokračovala ve svém úsilí o vymýcení řady hlavních příčin chudoby včetně nerovnosti a nedostatečného vzdělání, zdravotnictví a sociální ochrany. Konkrétně pomohla oslabit vazbu mezi chudobou, konflikty, nestabilitou a nuceným vysídlením. V roce 2018 bylo vysídleno více než 68 milionů lidí a EU se snažila pomoci předejít tomu, aby se z nuceného vysídlení stal dlouhodobý jev, a zároveň pomáhala vysídleným lidem snížit jejich závislost na pomoci.

EU provozuje 270 programů rozpočtové podpory na 90 územích ve snaze vymýtit chudobu. Tyto programy jsou v rámci plnění cílů udržitelného rozvoje plně sladěny s vlastními rozvojovými politikami, prioritami, cíli a vnitrostátními systémy partnerských zemí. Rozpočtová podpora z prostředků EU se v rostoucí míře zaměřuje na země s nízkými příjmy. Její součástí je pomoc nestabilním státům při obnově základních funkcí státu a zvyšování jejich odolnosti.

Coby hlavní přispěvatel dvou nových globálních paktů OSN o uprchlících a migraci hrála EU klíčovou úlohu při mobilizaci mezinárodního společenství k řešení základních příčin chudoby.

Podporu EU v roce 2018 obdrželo **1,5 milionu** migrantů, nuceně vysídlených osob a členů hostitelských společenství.

⁸ Výsledky jsou zaznamenávány zejména podle rámce EU pro výsledky mezinárodní spolupráce a rozvoje a týkají se výběru intervencí financovaných EU, které probíhaly nebo byly dokončeny v roce 2018.

Cíl č. 2 Vymýcení hladu

Po letech ústupu se začíná znovu šířit hladomor, zejména kvůli konfliktům, přírodním katastrofám a změně klimatu. EU navýšila svou finanční pomoc na potravinové zabezpečení o 14,7 % (v období 2014–2018) a směřuje ke splnění svých závazků v oblasti výživy, kdy již bylo rozděleno 71 % z cílových 3,5 miliardy EUR, v důsledku čehož bude do roku 2025 uchráněno 4,7 milionu dětí před postižením v podobě zpomaleného růstu.

EU a její členské státy spolupracují se svými partnery na řešení všech podob hladu, částečně prostřednictvím podpory udržitelného a odolného zemědělství, které může být významnou hnací silou růstu, vytváření pracovních míst a snižování chudoby. V roce 2018 EU na podporu udržitelného zemědělství uvolnila 140 milionů EUR.

Více než **12 milionů** lidí postižených nedostatečným potravinovým zabezpečením získalo v roce 2018 přístup k podpoře z prostředků EU.

Cíl č. 3 Zdraví a kvalitní život

Zdravější společnosti jsou šťastnější, produktivnější a bohatší.

Z tohoto důvodu EU a její členské státy prosazují zásadu zohlednění otázky zdraví ve všech oblastech politiky a napříč všemi odvětvími se snaží o zvýšení kvality, pokrytí a dostupnosti zdravotní péče. EU pokračovala v poskytování 2,6 miliardy EUR vyčleněných na opatření na ochranu zdraví pro období 2014–2020. Komise přislíbila poskytnout 475 milionů EUR Světovému fondu pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii na období 2017–2020. Do roku 2018 byla díky této iniciativě 11,5 milionu lidí poskytnuta život zachraňující léčba HIV, bylo odhaleno a vyléčeno 5 milionů případů tuberkulózy, distribuováno 197 milionů lůžkových moskytiér a vyléčeno 108 milionů případů malárie⁹. Kromě toho Komise poskytla Světové zdravotnické organizaci grant ve výši 28 milionů EUR na období 2016–2018, určený na podporu programu partnerství pro všeobecnou zdravotní péči s cílem zlepšit koordinaci dárců, účinnost pomoci a systémy zdravotní péče v 28 partnerských zemích.

Díky podpoře EU bylo v roce 2018 plně imunizováno bezmála **64 milionů** ročních dětí.

Cíl č. 4 Kvalitní vzdělání

Vzdělání je klíčové pro nezávislý, zdravý a udržitelný životní styl.

EU a její členské státy nejvíce ze všech přispívají do Globálního partnerství pro vzdělávání, které posiluje základní vzdělání v chudých zemích a zemích postižených krizí. EU přidala ke stávajícímu závazku ve výši 375 milionů EUR na období 2014–2020 dalších 100 milionů EUR. V květnu 2018 vydala Komise sdělení o vzdělání v mimořádných situacích a vleklých krizích, přičemž vyzvala ke koordinovanému přístupu při poskytování humanitární a rozvojové pomoci¹⁰. Vzdělání v mimořádných situacích a závazek, aby nikdo nezůstal stranou, zůstávají politickými prioritami.

⁹ https://www.theglobalfund.org/media/7741/corporate_2018resultsreport_report_en.pdf.

¹⁰ http://ec.europa.eu/echo/files/news/Communication_on_Education_in_Emergencies_and_Protracted_Crises.pdf

V roce 2018 EU navýšila svůj rozpočet na vzdělání v mimořádných situacích na 8 % humanitární pomoci (více než 90 milionů EUR).

EU i nadále pomáhá partnerským zemím ve zlepšování vzdělání a perspektivy zaměstnání jednotlivců prostřednictvím programu Erasmus+. V letech 2015–2017 se mezi Evropou a partnerskými zeměmi přemístilo v rámci programu Erasmus+ více než 120 000 vysokoškolských studentů a zaměstnanců univerzit. V roce 2018 byla v Tbilisi založena první evropská škola na území Východního partnerství v rámci širšího úsilí o vyřešení vzdělávacích potřeb mladých lidí v evropském sousedství.

V roce 2018 bylo s podporou EU zapsáno do vzdělávání více než **10 milionů** dětí.

Cíl č. 5 Rovnost žen a mužů

Ženy a dívky se po celém světě i nadále stávají oběťmi diskriminace a násilí.

V roce 2018 se Komise přiblížila splnění svého cíle prosadit rovnost žen a mužů v 85 % svých projektů do roku 2020. Mezi úspěchy patří iniciativa EU-OSN „Spotlight“, jejímž cílem je vymýtit násilí na základě pohlaví, s rozpočtem ve výši 500 milionů EUR (pro roky 2017–2019) a osm nových programů pro boj proti násilí na základě pohlaví v Africe (220 milionů EUR). Prostřednictvím Unie pro Středomoří založila EU systém pro sledování pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů v jižním sousedství.

Posílení rovnosti žen a mužů by mohlo globálnímu hospodářství do roku 2025 přinést 10,6 bilionu EUR¹¹. S cílem zajistit, aby všichni občané mohli realizovat svůj plný potenciál bez ohledu na své pohlaví, podpořila EU nové projekty na podporu zaměstnanosti žen, ochranu uprchlic a podporu žen a dívek v oblastech postižených konflikty. Tři opatření nástroje partnerství rovněž pomohla zvýšit závazek zaměstnavatelů v oblasti rovnosti žen a mužů. Nová opatření v zemích mimo EU, podpořená prostřednictvím nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru (IcSP), rovněž prosazovala úlohu žen v mírovém úsilí.

V rámci iniciativy Spotlight při OSN bylo vyčleněno **500 milionů EUR** na vymýcení násilí páchaného na ženách a dívkách po celém světě.

Cíl č. 6 Čistá voda a sanitační zařízení

Na naší planetě dochází čistá voda.

Tlak na vodní zdroje se kvůli populačnímu růstu, industrializaci a dalším faktorům zvyšuje už desítky let.

EU je největším dárce podporujícím humanitární akce v odvětví vodohospodářství, sanitačních zařízení a hygieny a každý rok vyčleňuje 200 milionů EUR na zlepšení přístupu k pitné vodě během humanitárních krizí.

¹¹ <https://www.mckinsey.com/featured-insights/employment-and-growth/how-advancing-womens-equality-can-add-12-trillion-to-global-growth>

V roce 2018 vyzvala Rada ve svých závěrech ohledně diplomacie v oblasti vody orgány EU a její členské státy, aby této otázce přiřadily prvořadý význam. EU reagovala investicemi do infrastruktury pro ty nejzranitelnější, podporou udržitelného vodního hospodářství, zapojením spotřebitelů vody do rozhodování a podporou výměny odborných znalostí.

Díky podpoře EU získalo v roce 2018 **723 000 lidí** přístup k čistší vodě či kvalitnějším sanitačním zařízením.

Cíl č. 7 Cenově dostupná a čistá energie

Energie patří k nejvýznamnějším světovým výzvám, mezi něž patří také zaměstnanost, bezpečnost, změna klimatu a produkce potravin.

Za účelem rozvoje tohoto odvětví vytvořily Africká unie a EU v roce 2018 platformu na vysoké úrovni pro investice do udržitelné energetiky a EU pokračovala v podpoře africké iniciativy v oblasti energie z obnovitelných zdrojů (AREI) prostřednictvím příspěvku ve výši 1,5 miliardy EUR. Iniciativa AREI by měla do roku 2020 vytvořit přinejmenším 10 gigawattů nových a dodatečných kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a do roku 2030 přinejmenším 300 gigawattů.

Energetická bezpečnost a energetická účinnost zůstaly prioritami Východního partnerství, přičemž z programu EU4Energy bylo vyčleněno 16,7 milionu EUR na udržitelné investiční prostředí a program hodnotových řetězců. Iniciativa pro vysokou míru energetické účinnosti rovněž pokračovala v rozšiřování reforem energetické účinnosti a v investicích do sousedních regionů a do regionů, které usilují o přistoupení, přičemž nástroj partnerství EU podpořil cíl udržitelného rozvoje č. 7 prostřednictvím opatření pro cenově dostupnou a čistou energii.

Díky podpoře z EU získalo **16,8 milionu lidí** přístup k elektřině (celkový počet za období 2014–2018).

Cíl č. 8 Důstojná práce a hospodářský růst

Důstojné pracovní příležitosti a udržitelný hospodářský růst jsou klíčové pro globální prosperitu.

V roce 2018 EU vyčlenila 16,7 milionu EUR na udržitelné investiční prostředí a program hodnotových řetězců, který prosazuje finanční začlenění a lepší investiční prostředí v partnerských zemích. Další 19,2 milionu EUR bylo vynaloženo na zlepšení pracovních podmínek a zavedení environmentálních norem v oděvním průmyslu.

Na západním Balkáně přijala EU nové regionální opatření, v jehož rámci vyčlenila 19,8 milionu EUR na pomoc partnerům při provádění jejich programů hospodářských reforem, na vývoj konkurenceschopného soukromého sektoru a na realizaci regionálního hospodářského prostoru.

V roce 2018 vytvořila EU „soubor nástrojů pro odborné vzdělávání a přípravu“ s cílem posílit propojení mezi odborným vzděláváním a přípravou a soukromým sektorem v rozvojových zemích. Vytvořila rovněž iniciativu na podporu podnikání žen a zlepšení jejich ekonomické situace.

Díky podpoře EU získalo v roce 2018 více než **1,1 milionu lidí** přístup k finančním službám.

Cíl č. 9 Průmysl, inovace a infrastruktura

Vzhledem k tomu, že dnes více než polovina lidstva žije ve městech, mají hromadná doprava, obnovitelné zdroje energie a digitální technologie větší význam než kdy dříve.

EU pokračovala ve vyčleňování finančních prostředků na multimodální dopravní koridory (tranzitní trasy podporující více druhů dopravy i přístup pro chodce). V roce 2018 rovněž přispěla částkou ve výši 91 milionů EUR na zlepšení dopravy pro obyvatele venkova. Tyto finanční prostředky pomohly přilákat investice ve výši 688 milionů EUR zacílené na propojení Afriky a posílení dopravních spojů pro obyvatele venkovských oblastí.

Partnerství AKT-EU podpořilo více než 350 výzkumných středisek, vysokoškolských institucí a inovačních partnerů. Pro západní Balkán byl vytvořen balíček konektivity zahrnující 11 dopravních projektů v celkové hodnotě 190 milionů EUR financovaných prostřednictvím grantů a mobilizace investic ve výši 1 miliardy EUR od partnerských mezinárodních finančních institucí v investičním rámci pro západní Balkán.

V roce 2018 EU na zvýšení využívání digitálních technologií uvolnila **200 milionů EUR**.

Cíl č. 10 Méně nerovností

Celosvětová úroveň chudoby klesá, stále však přetrvávají nejvýznamnější nerovnosti včetně rozdílů v odměňování žen a mužů a nerovného přístupu ke službám.

Úroveň příjmové nerovnosti je v řadě zemí stále vysoká, zejména v rozvojovém světě. Země s nejvyšší úrovní příjmové nerovnosti podle Giniho koeficientu se nacházejí v Latinské Americe a subsaharské Africe. Úsilí v tomto směru se zaměřilo na snížení příjmové nerovnosti, větší otevření evropského trhu pro vývoz z nejméně rozvinutých a rozvojových zemí s nulovou celní sazbou, a na pomoc nejméně rozvinutým zemím a malým ostrovním rozvojovým státům. Pokrok však bude nutné urychlit, aby bylo možné vyřešit prohlubování rozdílů jak v rámci jednotlivých zemí, tak i mezi nimi¹².

V roce 2018 EU pokračovala ve spolupráci s partnerskými zeměmi na opatřeních směřujících k řešení všech forem nerovnosti. Důraz byl kladen zejména na zlepšování systémů sociální ochrany, podporu univerzálního přístupu ke kvalitním veřejným službám a na prosazování antidiskriminačních politik a progresivních daňových reforem. Například na konci roku 2018 bylo prostřednictvím svěřenského fondu EU pro Afriku schváleno 187 projektů (v celkové hodnotě 3,6 miliardy EUR) určených na zlepšení řízení migrace a socioekonomického rozvoje v Africkém rohu, v oblasti Čadského jezera, v severní Africe a v oblasti Sahelu.

Díky podpoře z EU využil v období 2013–2018 **více než 1 milion** lidí odborné přípravy a kvalifikačních kurzů.

¹² <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg10>

Cíl č. 11 Udržitelná města a obce

Města vytvářejí 80 % světového hrubého domácího produktu a 70 % emisí uhlíku.

Tento cíl se zaměřuje např. na udržitelné a cenově dostupné bydlení a dopravu při současném snížení dopadu měst na životní prostředí a propojení měst s venkovskými oblastmi.

Participativní program modernizace chudinských čtvrtí představuje společné úsilí EU, zemí AKT a Programu OSN pro lidská sídla. Tento program pomůže zlepšit 2 miliony lidských životů a je do něj zapojeno 160 měst. V Tunisku pomohla EU a její partneři prostřednictvím tří po sobě jdoucích programů rekonstruovat 180 neoficiálních městských čtvrtí. Komise je rovněž zakládajícím členem Globálního paktu starostů a primátorů, který by měl podle předpokladů snížit roční emise CO₂ o 1,3 miliardy tun do roku 2030.

Ve své zprávě z roku 2018 Komise zdůraznila nutnost reagovat na výzvy a příležitosti spojené s urbanizací. Komise rovněž zveřejnila výzvu k podávání návrhů na podporu 20 partnerství mezi městy pro udržitelnou urbanizaci v partnerských zemích. Program mezinárodní spolupráce mezi městy, který tvoří součást městské agendy a Pařížské dohody, vedle toho posílí diplomacii v oblasti klimatu a měst.

Díky podpoře z EU v roce 2018 vyvíjelo nebo využívalo strategie pro změnu klimatu nebo přírodní katastrofy **91 zemí**.

Cíl č. 12 Zodpovědná spotřeba a výroba

Občané chtějí vědět, zda zboží a služby, které kupují, byly vyprodukovány zodpovědně.

EU v rámci své spolupráce s podniky podporuje činnost třetích zemí v oblasti udržitelných spotřebitelských praktik a oběhového hospodářství a prosazuje činnost soukromého sektoru. Podpora z EU zahrnuje mnoho odvětví a hodnotových řetězců, jako jsou textilie, minerály, zemědělské komodity, odpad a cestovní ruch.

Prosazování udržitelné spotřeby je součástí veškerých příslušných nástrojů EU pro financování vnější činnosti. V roce 2018 zavedlo s podporou EU 6 500 mikropodniků a malých a středních podniků postupy udržitelné spotřeby a produkce. Tato podpora plynula z nástroje pro rozvojovou spolupráci, který financuje iniciativy jako např. Přepněte na zelenou, dále pak z Evropského rozvojového fondu, nástroje partnerství a nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru.

Od roku 2008 bylo v rámci regionálních programů iniciativy Přepněte na zelenou v Asii, Africe a Středomoří financováno více než **150 projektů ekologického podnikání** v celkové hodnotě přesahující **250 milionů EUR**, které napomohly ke zlepšení postupů v přibližně **90 000 mikropodnicích a malých a středních podnicích** a k zachování **350 000 pracovních míst**.

Cíl č. 13 Opatření v oblasti klimatu

Změna klimatu je určujícím tématem naší doby.

EU se zavázala vyčlenit 20 % svého rozpočtu v období 2014–2020 na podporu opatření v oblasti klimatu. Tento cíl se vztahuje i na její vnější činnost. V této oblasti EU pomohla rozvojovým partnerským zemím plnit jejich závazky v rámci Pařížské dohody tím, že se zaměřily na zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně.

EU systematicky začleňovala faktory změny klimatu do různých odvětví svého portfolia spolupráce. Přibližně 55 % příspěvků EU na opatření v oblasti klimatu v období 2014–2017 bylo výsledkem toho, že EU tato opatření začleňovala do svých politik v oblasti zemědělství, potravinového zabezpečení a energetiky.

Ve východním sousedství byly z programu EU4Climate nadále podporovány země Východního partnerství při přípravě a provádění politik souvisejících s klimatem, přičemž tento program pomáhal snižovat emise, zlepšit odolnost vůči změně klimatu a plnit závazky vyplývající z Pařížské dohody. Zelený klimatický fond, který vznikl v rámci UNFCCC (Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu) a jehož cílem je pomáhat rozvojovým zemím s postupy v rámci boje proti změně klimatu, které se zaměřují na zmírňování změny a přizpůsobení se, realizoval do srpna 2019 celkem 111 projektů a dosáhl k 310 milionům příjemců.

Díky podpoře z EU se v období 2014–2018 podařilo zamezit vzniku **18,4 milionu** tun emisí skleníkových plynů.

Cíl č. 14 Život pod vodou

Lidské činnosti a jejich dopad na rychlost změny klimatu snižují biologickou rozmanitost, poškozují meteorologické vzorce a zvyšují hladinu moří.

EU v roce 2018 vyčlenila 10 milionů EUR na Korálový trojúhelník v jihovýchodní Asii. Projekty podpoří řízení ekosystémů, přizpůsobení se změně klimatu a rozšíření, správu a posílení sítě chráněných mořských oblastí a drobného udržitelného rybolovu. Nový program podpory sdílený se zeměmi AKT, jehož hodnota činí 35 milionů EUR, má za cíl chránit a řídit biologickou rozmanitost v rozvojových zemích. Částka 17 milionů EUR bude vynaložena na pomoc tichomořským zemím s vybudováním programů zaměřených na nakládání s odpadem a dále s řešením výzev v oblasti zdraví, odpadu v mořích a biologické rozmanitosti. Ve Středomoří byl přijat program GreenMed III (v hodnotě 48 milionů EUR), jehož účelem je podpořit účinné využívání zdrojů a udržitelnou spotřebu a produkci i úklidové operace.

Díky podpoře z iniciativ EU bylo v roce 2018 ochráněno **2 700 km²** mořských oblastí.

Cíl č. 15 Život na souši

Znepokojivý pokles biologické rozmanitosti společně se znehodnocováním suchozemských ekosystémů má pro lidstvo závažné důsledky¹³.

V roce 2018 pokračovala EU v plnění svých závazků ohledně udržitelného řízení a využívání přírodních zdrojů. V rámci akčního plánu pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví

¹³ Zpráva Mezivládní platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby, 2018.

pomohla EU 24 zemím zlepšit udržitelné obhospodařování lesů, posílit právní systémy, vybudovat kapacity na celostátní i místní úrovni, posílit organizace občanské společnosti (zejména ty, které chrání domorodé obyvatele) a posílit soulad soukromého sektoru s vnitrostátními právními předpisy. EU vyčlenila 43,5 milionu EUR na boj proti trestné činnosti poškozující lesy a volně žijící živočišné druhy a přitom pokračovala ve své činnosti na ochranu biologické rozmanitosti.

Díky iniciativám EU bylo v roce 2018 ochráněno téměř **7 milionů hektarů** ekosystémů.

Cíl č. 16 Mír, spravedlnost a silné instituce

Mír, spravedlnost a silné instituce jsou klíčové pro zajištění práv a bezpečnosti občanů v EU i mimo ni.

V roce 2018 zahájila EU několik reforem na podporu dodržování zásad dobré správy, demokracie, právního státu a lidských práv v zemích východního a jižního sousedství. Na západním Balkáně byla zavedena opatření směřující k posílení nezávislosti soudů a jejich efektivitě a k posílení postavení institucí s cílem přispět ke společenským změnám a podpořit regionální spolupráci.

EU podporuje místní orgány coby partnery v oblasti správy a rozvoje prostřednictvím demokratické účasti, prosazování lidských práv, působení žen a mladých lidí ve veřejné sféře a víceúrovňové odpovědnosti. Společná bezpečnostní a obranná politika, která v roce 2018 disponovala rozpočtem ve výši 334,86 milionu EUR, umožňuje EU ujmout se vedoucí úlohy v operacích k udržení míru, při předcházení konfliktům a při posilování mezinárodní bezpečnosti. Představuje nedílnou součást jejího komplexního přístupu k řešení krizí.

Pokračovalo provádění strategického rámce z roku 2016 pro reformy bezpečnostního sektoru ve třetích zemích. EU dále posílila vazby mezi úsilím o reformu veřejné správy a účinnými právními procesy a procesy tvorby politik podporujícími začlenění a v pěti pilotních zemích uplatnila „integrováný diagnostický rámec decentralizace“. Tento rámec bude základem plánu pro místní orgány na úrovni jednotlivých zemí.

Z nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru jsou financovány činnosti v oblasti reakce na krize, předcházení konfliktům, budování míru a připravenosti na krize. Nástroj reaguje na globální, regionální i vznikající hrozby. Jeho působení pokračovalo v partnerských zemích po celém světě, v konfliktních zónách, v prostředích po ukončení konfliktů a v regionech s vznikající krizí.

Díky podpoře z EU byla v roce 2018 poskytnuta pomoc **42 000** obětem porušování lidských práv.

Cíl č. 17 Partnerství pro cíle udržitelného rozvoje

EU a její partneři spolupracují na plnění cílů udržitelného rozvoje.

Splnění těchto cílů vyžaduje partnerství mezi vládami (na všech úrovních), soukromým sektorem a občanskou společností. Bez zapojení místních orgánů nebude dosaženo 60 % ze 169 cílů udržitelného rozvoje. Komise v souladu se všemi globálními agendami (od zásad z Pusanu přes akční program z Addis Abeby až po Pařížskou dohodu) uznává důležitost partnerství s místními orgány.

Cíl č. 17 se zaměřuje na posílení těchto partnerství. V roce 2018 obnovily EU a OSN partnerství v oblasti rozvojové pomoci a Komise pokračovala ve vytváření partnerství na míru s cílem dosáhnout účinné rozvojové spolupráce. Kromě toho EU a země AKT začaly plánovat svou spolupráci po roce 2020 s cílem uzavřít dohodu do konce roku 2019.

Iniciativa Spotlight poskytuje podporu pro posílení místních organizací, které usilují o ukončení násilí na základě pohlaví. EU také pracovala na posílení spolupráce v oblasti výzkumu a inovací, která podpoří socioekonomický rozvoj a vnější politiku EU. V roce 2018 se nejvýznamnější rozvojové partnerské regiony přibližně 225krát¹⁴ účastnily projektů spolupráce realizovaných v rámci programu Horizont 2020, na něž EU přispěla částkou 33 milionů EUR.

V roce 2018 obdrželo **98 zemí** pomoc od EU na uvolnění příjmů, posílení řízení veřejných financí a zvýšení rozpočtové transparentnosti.

¹⁴ Číselné údaje zahrnují Afriku, Střední a Latinskou Ameriku a Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN).